

novi dicit sibi ut nō sit cleric⁹ vel religiosus q̄
bus phibetur: nec sit talis negociatio q̄ lege
superioris iuste sit phibita ut sit illi pena pecca
ti. q̄ ad dō. q̄ quidā principes videtur aliq̄ p
hibere non simplr: sed forte ne multū fiant. ⁊
sub pena tpali si in tñsgressionē mādati repe
riat̄ adu: postmodū vero etiā si sciunt nō pu
niunt: immo interdū excusant. Decimo non
d̄; tñ negociationi int̄cedere ut p hoc aliq̄ eo
rum negligat q̄ sue salutis sunt necāria. Audi
at missam die festiuo notabili ad min⁹ v̄bū
dei auscultet. nō emat vel vendat sabbati diē
⁊ festū violando. locis sacris nō negociet̄ nī
ecclesijs. capellis. mōsterijs ac. Ieiunet s̄m p̄
cepta ecclē: ⁊ filia faciat. Undecimo videat ne
tractus quē facit sit scandalosus ⁊ res mali
exēpli. q̄ esto q̄ oia p̄missa adēnt tractū:
tñ min⁹ cautum videt̄ esse talia facere.

De conditionibus s̄m quas valor rei vendendē
p̄t cognosci.

Cap. ij.

Secundus articulus erit de valore rei.
Est em̄ inter doctores magnū dubiū
penes quid venditor mensurare deat
vel licite possit merces suas ut nō sup̄vendat
Ad hoc m̄tendunt quidā q̄ s̄m om̄nē estimati
onez vel cursum d̄; vendere rem suā. Sed illud
nimis ḡnāliter est dictum: nec aliquis p hoc

b n

faciliter scire posset rei valorem. tñ q̄ in vna
coitate sunt interdū de eadē re contrarie estima
nes: quaz̄ vtraq̄ est erronea seu mala. seu al
tera. tum q̄ interdū multi estimāt merces ali
ter q̄n pata pecunia p ea datur ⁊ aliter q̄n ter
minus soluendi prorogat. tum q̄ interdū ali
quis h̄ merces raras vt de eis nulla cōitas iu
dicet seu estimet. tum q̄ in eadē specie vna r̄s
vendibilis ē melior alia. vt vnus pann⁹ alio
pip pipe. crocus croco. **T**um q̄ dato q̄ in spe
cie ⁊ indiuiduo sciatur valor: tñ varie interdū
⁊ valde cito mutat̄ estimatio. ⁊ tunc itez du
biū est penes quid estimand⁹ sit valor. **T**um
etiā q̄ dato q̄ aliquis sciat equi valorem in
coitate vel aliq̄: tñ vnus ignorat forte talem.
nec tenet̄ circuire ⁊ p omnes querē. **N**ec putā
dum ē q̄ puntuale preciū rei ab aliquo sp̄ ē
periri oporteat. q̄ vt dicit sco. hoc q̄i ē impossi
bile vnde mediū qd̄ iusticia cōmutatiua requirit
⁊ respicit ē latum ⁊ intra eandē latitudinē nō
ōz̄ indiuisibile punctū attingere equalentie
rez. ⁊ iō in quocūq̄ gradu circa extrema fiat
iuste fit. **E**t tho. dicit vbi supra. **I**ustū p̄cium
nō ē q̄nq̄ puntuale determinatū. s̄ maḡ in
quadā estimatione consistit: ita q̄ modica ad
ditio seu minutio nō videt̄ eq̄litate m iusticie
tollē. **S**z̄ q̄n nōbile damnū scient̄ l̄ ignorant̄

ex venditione vel emp^o e rei puenit qd deat
sare & trahens tunc illo nobili damno expto
recompensatio fieri deat vt dictum e m. vi. obi.
primi arti. Rur g aliter fm alb. m. iiii. d. xvi.
qz iustu p^ociū e qd fm estimacōm fori istid
tpis p^ot valē res vendita. Ad illud intelligen
dū sare o3 qz p^ociū rei vendēde vel emende va
lor a eqūitas pnt mensurari vt cari⁹ vel min⁹
care vendat. Plura em a p^osertim. v. sunt inspi
cienda. Nō aut bz res vendi fm qz melior e m
nā: sed fm qz melior e m vsu hūano. Mus em
nāliter melior e qz aux vel panis. a tū panis
carius vendit. qz vtilior e vsui humano: vt ta
ctum e pri. arti. d. xix. Videatur g primo per
mercatorē vel aliūm qz vendere vlt an res quā
vult vendere a tpe quo eam emit sit meliora
ta quo ad vsū eius quem capiunt hoies: aut
peiorata. Meliorat aut res aliqū nāliter aliqū
artificialiter. aliqū mixtū ab vtroqz. Exem
plū primi. vīnum qd p potu qritur melius v3
clay aut defecātū qz turbidū aut fecibz mixtū
Et ligna qz desiderant ad structurā: vt omuni
ter plus valent plus spissa a fortia: qz gracili
a a fragilia. Similiter ad equitandū meliores
sunt eqz octo annoz qz trium. Exemplū secūdi
qz ad bene tegendū se a expedit⁹ agendū me
lior est pannus formatus in tunicam qz non

b. iij.

formatis. **Exemplū** terciū. **Ad** faciendum ig
nem melius valent ligna sicca q̄ humida. q̄
a naturaliter a artificialiter q̄ siccant. **Pe**
iorat aut̄ res vendibilis fm̄ tho. ij. ij. q. lxxvij
Et fm̄ sco. m. iij. sup. d. xv. **In** sba vt q̄n de au
ricalco fieret ferz. **In** quantitate vt de maiori
pondere fieret leui. **In** qualitate vt de puro vi
no corruptum. **Secū** debet videri an res vendē
da sit meliorata in estimacōe hoim: a iste ē a
lius modus melioracōis q̄ precedens. q̄ int̄
dum contingit rem que in se simpliciter quo ad
naturaz nec sbaliter nec accidētaliter ē muta
ta in aliquo: a ad min⁹ nō meliorata. immo
etiā q̄nq̄ peiorata plus estimari a desiderari ab
hoibus q̄ prius. a tunc dicitur estimacōe melioā
ta. Et hoc cōtingit ex varijs causis: vtpote q̄n
ante nesciebat q̄ bona eēt a iam satur. **Aut**
q̄ ē iam eius indigentia a prius nō fuit. vt si
res valens extra infectionē aeris cari⁹ emerēt
tpe pestilentie q̄ extra illud. **Quāto** aut̄ plūes
indigent de re a eam hīe desiderant a minor ē
eius copia: tanto cari⁹ estimatur a venditur.
Vendere aut̄ rem fm̄ estimacōm hoim ē necē
rium a securz. **Necērium** quidē: a oz sic fieri eti
am si sciunt ex nā vel arte plus valere. quāto
magis in alijs vbi hoc nescit: a vbi estimatio
principalit̄ imponit reb⁹ precū. **Item** pz p ex

petentiā. **C**ertum ē em̄ q̄ auz vel argenti; ē
melioratū p̄ artē: q̄n̄ bonū vas factū ē ex eo
a tñ coīte o; vendi s̄m pondus. **P**; idē ex a
lio. q̄ quantūcūq; sit res venalis: si n̄ vult
p̄ tanto emere sicut v; o; vendi remissi; si d; z
vendi. **I**deo dicunt leges rem tñ valere q̄ntū
vendi p̄t v̄ s̄m q̄ haberi p̄nt emptōres. q̄ v; z
ex libertate a elcōe emant: nō q̄ fatui artati
vel decepti. **E**st etiā securi; q̄ cū q̄libet in p̄pria
cā sit suspectus index oīs vendēs q̄ ad p̄rium
huc; affectus ē: meito aliquo mō ē sibi suspe
ctus. Ergo securi; multo credit alijs: a marie
coītati: nisi bonā a rōnabilem presupposicōe;
hēat de ei; errore. **Q**; etiā estimatio reb; p̄ciū
imponat p; q̄ quēlibet h̄ntem rem venalē o;
dare eo remissi; quo min; desiderat ab hoib;. **S**i
vult eā vendere. cur nō posset eā vēdere eo p̄
ciōsi; quo mag; desiderat. **I**taq; q̄s h̄ntē quā
multi desiderant. a p̄ q̄ vnus pre alio pl; alio
exhibet: cur nō venderet eā ceteris parib; ma
ius danti dimissis alijs q̄ min; darent. ḡ desi
deriū hoīm videt reb; p̄ciū imponē. **T**ercō
sciat q̄ licitum ē in vtrūsq; o; tradibus istis p̄
mutantē vel vendentē pensare damnum suū.
nō aut; o; modū ip̄si; ementis seu cui; quo per
mutat. hoc dico in cari; vendēdo vel p̄mutādo.
Et intelligo illud sicut St scotus. **S**i q̄s multū

l m

indiget re sua et p magna instantiam induca-
tur ab alio vt vendat vel pmuret p alia re cu
possit se preseruare indemne: et ex vendicōne et
pmutatione ista multū damnicat: p̄t cari⁹
vendere q̄ si alias sine tali damnacōe venderet
et pmutaret. **Sed** si emens modum magnū
consequatur ex ista re sibi vendita seu permuta-
ta: non p̄t carius vendi vel pmutari. q̄ maḡ
commodum consequitur. quia propter maius
modum eius qd̄ consequitur: nec res mea est
preciosior in se nec michi melior. et ideo non de-
bet michi magis p̄cium apportare. **Secus** au-
tem est q̄n̄ damnicior. q̄ tunc michi ē precio-
sior: licet nō in se. **Et** vt thomas dicit q̄n̄ aliq̄s
multum indiget re aliqua: et alius leditur si
careat ea in tali casu iustum p̄cium erit vt nō
solum respiciat ad rem que vendit: sed ad dā-
num qd̄ venditor p̄ venditionē incurrit. et sic
licite poterit aliquid vendi plus q̄ valeat fm̄
se: q̄uis non vendatur plus q̄ valeat hūi. **Si**
quis vero multū inuenit ex re alteri⁹ quā acce-
pit: ille vero q̄ vendidit nō damnicat carēdo
illa re: non debet eā supuendere vt ibidē p̄bat
Addunt alij q̄ si iam rē vendē est mihi dam-
nosus: tunc int̄m supuendere eā q̄ntum damni
ex hoc hō bene licet. sicut p̄dictum ē supra. si
militet vt sco. dicit. **Si** iam nō sum venditur⁹

rem sed seruaturus eā. q̄ de coi cursu creditur
plus ualitura q̄ iam v3. ⁊ alius uult in eā re
nalem facere: ego possum eā cari⁹ vendere ex
eadē radice. q̄ reputo pb abilitate q̄ iam uēde
re sit damnū meū. non possum tñ simplr tan
ti vendere q̄ntum postea ualiturā credit aut eti
am scitur. Sed o3 deducere estimationē picu
lia cure circa rem seruandā. Rem aut quā iā
si uenditurus nullo mō h3 cari⁹ vendere p̄ del
minato p̄cio q̄ iam v3. Pro indetermīnato u
ro p̄cio bñ possum. si de coi cursu nulla ē certi
tudo an postea min⁹ uel plus sit ualitura ut si
centenari⁹ pipis quī iam v3 centū datur p̄ tā
to p̄cio q̄ntum ualebit p̄ annū: ⁊ tradus ē
licitus etiā si tunc mltō plus soluitur⁹ sit ut p
bat sco. p. c. nauiganti. p̄pter dubiū licitum ē
dicit etiā astens. in sūma. li. iij. ti. xi. q̄ fm ali
quos quos nō improbat h3 uendētes nō p̄nt
p̄pter dilationē p̄ciū augē p̄nt tñ p̄pter acce
leratōem solutiōis p̄cium minūē. Vñ esto q̄
m̄cator statuāt in corde suo q̄ pannū quē h3 p
vi. uelit dare p. ix. solidis: ita q̄ oī uolenti sibi
dare tñ siue statū m̄cōtinēti l̄ ad eminū certū
dāe uel ita longe libenti⁹ statū soluenti q̄ vsq̄
ad terminū aliquē. si talis m̄cator hoc ap̄ se
deliberās sit q̄ cū hoc de lucro pate solutiōnis
cogitans ap̄ se dicat licet in corde illud lucrū

tarauerim: quicumq; tñ precū patum hēret:
cū quo de lucro meo aliqd ordiare possem: de
precio tarato dimmuere: tal nō eēt furari?
Quidā etiā dicunt q; licet tracto quo q; ven
dit maiori precio ppter dilationē solucōnis sit
de se vitiosus: tñ excusari p̄t ex pte vendentis
puta si nō intendat vendere cari⁹ ppter tps: s;
ppter damnū a labo: ē quē imminē sibi videt:
in pcuratione solucōis hñde. Et reditudo intē
tionis hmoi apparet. si mallet nō vendere tali
bus q̄ vendere eis ad credētiā: a qñ libētius
venderet alijs p precio minori q̄ istis p p̄cio
maiori. **V**nde licet casus dubius sit nō p̄t tñ
excusari si ppter credentiā rem plus vendit q̄
v; simpliciter vel q̄ verisimilit̄ sit valitura tpe
solutionis. vel si nō venderet aliter nisi ppter
credentiā plus recipet. hec alexander lombar
bus nec improbare eū videt alexander ille. **¶**
Quarto principalit̄ potest res vendi cari⁹ q̄
empta est ex pte vendētis. s. racōne seruicij qd
circa eam fecit: vel p̄ industriam. prudentiā.
solicitudinē ac periculū. vel racōne officij qd
circa eam habuit: a hac rōe collectores hospi
tium. cāpsores. institores. caupones. penestici
a quicumq; stationarij p̄nt rem nullo modo
etiā mutatā: nec in se: nec in estimacōe vēdere
cari⁹ q̄ emerunt. a hoc ppter sumptus. la bo

res. curas. industrias. picula et alias occupa-
tiones rationabiles vel grauamina que vel que ha-
bent in oportando res hominibus utiles vel necesse
as seruando vel exponendo ad eam fore et ibi
stando ut quilibet indigens prompte possit habere et
ex sequenti multo fortius huius que res aliunde ad-
ducit propter maiora grauamina que contra circa
res tales habere videntur. Et illud sic probatur. quod nul-
la est ratio que alius artifex pro suo labore pos-
sit aliquid recipere: et non talis pro suo: cum quicquid
tam grauius laboret vnus sicut alius. et tam gra-
tus ac desideratus est hominibus labor huius ut illius
Vnde dicit apostolus. vnusquisque secundum laborem suum
mercedem recipiet. Vnde etiam sanctus thomas. vbi prius
sic dicit. Potest quis rem carum vendere que emit eam.
vel que in aliquo rem meliorauit. vel que precium
rei est mutatum secundum diuersitatem loci. vel temporis
vel propter periculum cui se exponit transferendo
de loco ad locum. vel etiam fieri faciendo: et secundum
hoc nec venditio nec emptio est iniusta. Nec
iste. Probat etiam ista scriptura. vbi prius sic dicitur.
Vnumquemque in opere honesto reipublice ser-
uientem oportet de labore viuere. honesto dicitur propter
meretrices et histriones et inhoneste viuentes
Sed afferens ista vel seruans honeste fuit:
et utiliter reipublice: ergo oportet eum de suo labore vi-
uere. Nec hoc solum sed vnusquisque potest industrias

suam a sollicitudine iuste vendere. **I**ndustria
em ista⁹ transferentis res de p^{ri}a ad p^{ri}am req^u
rit mag⁹ vt consideret quo q^o p^{ri}a abundet a m
digeat: q^o p^ot iuste vltra sustentatione^m nec^{ess}ari
am p se a familia sua ad ista^m nec^{ess}itatem depu
tatam recipere p^{re}ciū cor^um sue industrie: vlt
tra hoc aliq^ud ter^o cor^um piculis suis Ex quo
em in periculo suo transfert si est t^{ra}nsator: vel cu
stodit si est custos p^{ro}pter h^umoⁱ periculū p^ot secu
re aliquib^{us} recipere cor^um. a maxime si q^uisq^{ue} si
ne culpa sua in tali ser^uicio co^oitatis d^{am}nifica
tus est. vtpote mercator transferens q^uisq^{ue} ami
sit nauem onustā maximis bonis: a alius q^uis
q^uis incendio casuali amittit preciosissima que
custodit p^{ro} publica. **H**ec om^{nia} confirmant sic
q^uo^o p^{ro}ptum deberet alicui ministro rei publice le
gislator iustus a bon^{us} retribuē: t^um p^ot ipse si
nō assit legislator de republica nō extor^quendo
accipere: sed si est bonus legislator in p^{ri}a indi
gēte: dēret locaē pro p^{re}cio magno h^umoⁱ mer
catores qui res necessarias afferrent: a q^uo^o eas
allatas seruarent: a non t^um eis a familie sue
sustentationem necessariā inuenire: sed etia^m
industria^m a periciam oino locaē: ergo hoc eti
am possunt ip^{si} sibi in vendendo. **E**x quo pat^{et}
q^uo^o vitupabiles negociatores de republica ex
terminabiles sunt: qui nec trāsferunt nec con

seruant: nec eoz industria meliorant res ve
nales. nec certificat aliqs aliq simplex de valo
re rei emende: s̄ mō emit vt statim sine oibus
istis obditionibz vendat. Exuland⁹ esset ille: qz
phibet immediatam omutationē volentium
emē vel omutare p̄conome. a p̄ oīs faciunt
q̄dlibet venale a vsuale cari⁹ ementi q̄ dērent.
a vilius vendēti. a sic dānificant vtrāqz p̄tem.
Hec sco. Quinto volens rei p̄cium scire aut rē
vendere ofideret vtz iustū p̄cium rei sit taxatū
p̄ legē ciuilem seu p̄ aliā ofuetudine vel cōem
curfū. Vel an omittat taxatio p̄cij ip̄sis o tra
hentib⁹. Vnde dicit sco. Quale sit p̄cium alie⁹
rei iustū ad q̄ntum se extendat: q̄nqz lege po
sitiā: q̄nqz ex ofuetudine innotescit. lex em̄ re
scandit o tractū vbi o trahens decipit vltra me
diatē: iusti p̄cij. a tñ infra illud si ex aliq
appareat iniusticia: d̄ fieri restitutio corēns.
**Q̄nqz aut̄ relinquit̄ ip̄sis o trahētib⁹ seu omu
tantibus: vt pensata mutua necessitate repu
tant sibi mutuo dare equūalens h̄m̄c̄inde a
accipe. Durum ē enim inter homines esse con
tractus in quibus o trahentes nō intendant
aliq̄d de indiuisibili iusticia remittē sibi mu
tuo: vt p̄ tanto oēm o tractum o comittē aliq̄
donatio: a si iste ē mod⁹ omutatium q̄si fūda
tus sup̄ illud legis n̄ae. hoc facias alij quod**

tibi vis fieri satis pbabile ē qñ sūt mutuo cō
tenti volūt sibi remittē. si deficiūt ab illa iusti
cia req̄sita. hec scō. **R**ñ aut̄ sc̄is thomas dicit
vt sup̄ tactū ē a hic p̄ scotū q̄ p̄cium rez qñz
nō ē punctualr̄ determinatū s̄ maḡ cōstitit in
q̄dam estimacōe: a q̄ modica additio l̄ dimi
nutio nō videt̄ tollere iusticie eq̄litatē hoc ē v̄
rū s̄m iudiciū fori cōtracōsi a etiā in foro cōscie
qñ ignorant̄ a sine dolo fit. **S**z certe q̄ntumcū
q̄ modicū min⁹ dat̄ vel maḡ accipit̄ scienter
pure rōe emp̄cōis vel vendicōis q̄ res rōnabi
liter estimat̄ bona fide iniustū ē corā deo **A**ttē
tis ḡ premissis quinq̄ cōsiderationibz a bō fide
a intencōe prebita: si tunc hētur vel habet̄ p̄t
cōmode de precio rei vendēde seu emende certi
tudo q̄ in hac materia ē possibilis s̄m hanc a
gendum ē vendēdo vel emendo. **S**i v̄ro nō tūc
sufficit̄ q̄cunq̄ pbabilis euidentia: qñ nō ē ali
q̄ in cōtrariū. **E**xempli grā. si vnus hō q̄ credit̄
intelligens a verax: diceret̄ rem tm̄ valere: aut
q̄ sic emisset̄ silem vel vendidisset̄: si aut̄ hñt̄
motiua cōtraria: cōsentiat̄ tunc maḡ motiuo
pbabili. **U**bi nōndum primo q̄ qñ in tali
materia dubitat̄ an plus valeat vel min⁹ mo
dicā pbabilitas sufficit̄ ad estimandū valo
rem rei. **C**uius rō ē. qz etiā cōitas ex puo mo
tiuō mouet̄ ad estimandū rem alit̄ q̄ prius

Sicut si pip soluisset. xij. a egyptus emēt pro
riij. stati hoies mouerent cogitantes q̄ ille a
liq̄d sciret ppter qd̄ tam remisſe venderet l̄ tam
precioſe emēt a ſim hoc hoies ſe regēt emen
do a vendēdo. **S**ecūdo nōndū q̄ ſtans in dubio
quid ſit rez precīū rei: a omittens ementē ſue
induſtrie quē neſcit artatū vel ſimplicianuz
in tali materia q̄n lō ſide eidē vendit. talis nō
videt̄ ouinci inuſtus eē. nā ſi talis vellz dare
deē p re quā eram daturus p octo. qz dubita
bā an plus valeret. ego hēo motiuū p babile
in iſta materia ad credendū rem .x. valere: ſi
non obſtat aliud motiuū in otrariū. **E**t ideo
p̄t res aliquā carius vendi hoi egypto q̄ ſimpli
ci: licet valde ſepe otrariū fiat: a male niſi bō
ſide credat̄ res valere p̄cium p quo datur. **T**
Tercio notandū q̄ q̄n dubiū ē q̄ntumvz res
tūc magis periculofū ē hoies p cautelas indu
cere ad tm̄ dandū: q̄ ſimpl̄r ſine cautela da
re p tanto. **C**uius rō eſt. qz ſi ibi ē exceſſus: il
le ē maior cā exceſſiue emptiōnis q̄ emptorē
ad hoc induxit: q̄ qui eum ſuo arbitrio dereli
quit. **Q**uarto notandū q̄ q̄n quis nec ſcit:
nec credit coitatem errare: etiā ſi pbabiliter
dubitāt an erret coitas in precio rei: tunc lici
te poteſt rem ſuam ſim eſtimacōem oēm ven
dere: immo ſi vult vendere deſet in tali dubio

fm istam vendere a non fm sensū suū. Si ve
ro scit vel credit coitatem errare in estimatōe
p̄cij rei: tunc nullo mō d̄z eam sequi. q̄ etiā si
recipet rez a iustū precū: tū facēt oīra d̄scie
tiam. Sed necē est sibi vt videat ne fingat sibi
dubū vbi habet credulitatē a econuerso. Ex
premissis p̄z aliq̄lter quis sit reivalor a quō
ac quōt modis emptor l' venditor se h̄ie p̄t ē
sp̄du. q̄ aut scit vel credit. A. precū eē fm er
roneā estimatiōē p̄ re: istā nō d̄z sequi. Aut
scit vel credit. A. p̄cium eē rez nō fm estima
tiōē erroneā: istam d̄z sequi. Aut dubitat an
A. p̄cium sit iustum: puta q̄ nulla ē estima
vel erronea de re vendibili. a tunc d̄z recurrē
ad rōem pensando sūptus. labores. etiā bona
fide put melius p̄t fieri: nec non melioratō ēz
siue realem siue estimatā: a iuxta istam rem
vendere.

De regulis fm quas videri potest quō a q̄
liter mercatores magis vel minus securi sint.

¶ Capitulum. iij.

Qertius articulus erit primō de regul
fm quas videri p̄t quō mercatores se
curi esse p̄nt vel minus securi vel inse
curi. Et sunt regule. xxiiij. Et p̄me quinq̄ sunt
scoti. ¶ Prima ē omutatio negotiatiua: vbi